

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

167. An in casu necessitatis possit Sacerdos celebrare sine stola,
manipulo, aut cingulo, vel celebrare in tali casu necessitatis cum stola,
manipulo, aut cingulo non benedictæ. Et an extra casum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

aut si in rebus substantialibus Sacrificij deliquerit? Ex part. 2. tract. 14. Ref. 55.

Sup. Doctri- na huius Ref. lege & signanter infra ex Ref. 177. §. Sed alijs & supra ex Ref. 144. §. Adde à prin- cipio.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docuit Azorius p. 1. lib. 10. cap. 29. quæst. 6. Bonacina de Sacram. disp. 4. quæst. ult. punct. 7. §. 3. num. 3. Pitigianus tom. 1. in 4. sent. disp. 13. quæst. 2. art. 4. in fine, & alij. Nam si Breue Pij V. quod in principio Missalis ponitur, cum attentione consideretur obseruanti rituum ac ceremoniarum Missalis, in sacro faciendo, obligare videtur ad mortale.

2. Ego verò, si Sacerdos contrarium faceret, non damnarem de peccato mortali. Nam contrariam sententiam asserentem, dictas rubricas non obligare sub onere peccati mortalis esse probabilem, asserunt etiam DD. citati, & Possuinus de offic. Cur. c. 2. n. 16. cum alijs. Et ego puto ita omnino esse tenendum, vt docet Fagund. tract. 1. lib. 3. cap. 21. & seq. quæ intelligenda sunt si vnam, vel alteram rubricam non obseruaret, non autem si nullam, aut si in rebus substantialibus Sacrificij deliqueret, vt alibi dictum est.

RESOL. CLXV.

An sit peccatum veniale dicere Missam, & manus non abluere?

Et quid est sentiendum de manuum lotionem post Missam?

Et infertur an mulier tempore menstrui, aut partus saltem ex consilio abstinere à communione debeat, nisi causa urgeat?

Et quid si macula perpetua sit vt fluxus sanguinis, aut lepra? Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 19.

Sup. hoc in Ref. 177. & in cod. §.

§. 1. **D**e hoc casu interrogatus fui à quodam Sacerdote: asserbat ille, sententiam negatiuam tenendam esse: sed ego ei fortiter obstiti, asserens Sacerdotem, qui aduertenter celebrat non lotis manibus, venialiter peccare: & ita tenet Granadus in 3. part. D. Thomas, contr. 6. trat. 10. disp. 9. num. 13. vbi sic ait: Superest, vt breuissimè dicamus de alijs maculis corporis, quæ susceptioni Eucharistiæ possent obstare. Et in primis si macula perpetua sit, aut nimium diuturna, v.g. fluxus sanguinis, aut lepra; non idèd priuandus est homo Eucharistia; vt rectè Sotus, disp. 12. quæst. 1. art. 7. Suarez disp. 68. sect. 2. & alij. Mulier verò tempore menstrui, aut partus saltem ex consilio abstinere debet, nisi causa urgeat; vt S. Dionysius Alexandrinus in Epistola qua refertur, tom. 3. Biblioth. Con. 2. affirmat, sequunturque Suarez, & alij; nunquam tamen erit mortale, per se loquendo. Denique non lotis manibus celebrare, aut non abluta facie ad Eucharistiam accedere, viri docti dicunt esse peccatum veniale; si aduertenter fiat, quia est contra reuerentiam tanto Sacramento debitam. Vnde S. Augustinus in illo sermone 244. Eru- belsimus, inquit, ac timemus Eucharistiam manibus fordibus tangere. Hæc Granadus; cui adde nouissimè Martinum de San Ioseph in Monita Confessar. tom. 1. lib. 1. tract. 8. de Eucharistia num. 28. Parecem (ait) que serà peccato veniale celebrat sin lauerse las manos, y rostro, por la indecencia; però sino huuo ocasion de lauarle, no serà peccado. Idem etiam docet P. Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 7. disp. 6. quæst. 16. Vide etiam Trullench. de Sacrament. lib. 3. cap. 8. dub. 20. n. 1. & Suarez in 3. part. tom. 2. disp. 82. sect. 1. qui excusant à peccato mortali eos, qui deserunt lotionem manuum ante Missam. Ergo peccabunt venialiter.

2. Sed quid dicendum de manuum lotionem post Tom. 11.

Missam? Ad hoc dubium sic respondet Nigrus, in Addit. ad Ruyz p. 3. §. 1. n. 5. An Celebrans explicata Missa tenetur lauare digitos? Auctor noster; Gauantus, Sperellus, & Castaldus; affirmant; & ita vtuntur non pauci Viri graues. Alij verò negant, & fundantur, quia ablutio ista post Missam non præcipitur; sicut iubetur antequam induat se Vestimentis Sacerdotalibus. Ego sequor vsum affirmantium. Ita ille. Sed ego puto, quod talis lotio, si omittatur, non constituat peccatum veniale; quia lotio ante Missam præcipitur, non autem post Missam.

RESOL. CLXVI.

An Sacerdos, cum sacris se induit vestibus, peccet mortaliter relinquendo orationes postas in Missali, quas se induendo Sacerdotes dicere solent?

Et aduertitur Regulas Missalis non obligare ad mortale, nisi contineant essentiam, seu quasi essentiam Sacrificij, reliquis vero non esse præcepta, sed consilia, & instructiones? Ex part. 2. tract. 14. Ref. 41.

§. 1. **P**eccare mortaliter, si hoc faceret aduertenter putauit Syluius in 3. p. q. 83. art. 6. qui citat Nauar. & Azorium.

2. Sed nimis rigorosè loquuntur hi DD. Ideo puto, dummodo id faciat sine contemptu, non peccare Sacerdotem, supradictas Orationes relinquentem. Et ita præter DD. 8. quos citat, & sequitur Homobonus de exam. Eccles. p. 1. tom. tract. 4. cap. 15. q. 245. docet etiam hæc sententiam Layman lib. 4. tr. 5. c. 5. n. 12. Vega in summa, tom. 2. cap. 41. cas. 9. Pitigianus in 4. tom. 1. disp. 13. quæst. 2. art. 10. dub. 4. Fernandez in exam. Theol. p. 3. c. 5. §. 13. n. 4. Scorzia de sacrif. Missæ lib. 2. c. 8. n. 14. Fagundez tract. 1. lib. 3. cap. 21. n. 9. Ratio est, quia nullum adest præceptum, seu lex præcipiens, dictas Orationes à Sacerdote dicendas sub onere peccati mortalis, & quædam in Missali posita pertinent ad decentiam, & consilium, non autem ad necessitatem & obligationem. Vide Fagundez loc. cit. & n. 32. vbi probat regulas Missalis non obligare ad mortale, nisi contineant essentiam, seu quasi essentiam sacrificij, reliquis verò non esse præcepta, sed consilia & instructiones.

Sup. his Regulis in fine Ref. 1. post præteritam sed lege etiã Ref. & 55. eius primæ not.

RESOL. CLXVII.

An in casu necessitatis possit Sacerdos celebrare sine stola, manipulo, aut cingulo, vel celebrare in tali casu necessitatis cum stola, manipulo, aut cingulo non benedicto?

Et an extra casum necessitatis semper sit mortale?

Et notatur primo, quantum ad materiam sacrarium vestium, v.g. amictum & albam debere esse lineam, ceteris vero ex quacumque alia recenti materia, nec multum refert, cuius ea sit coloris.

Secundo aduertitur stolam posse deservire pro manipulo, & manipulum pro stola.

Tertio, quod si cingulum perfringatur, & utraque pars sufficiat ad cingendum, utraque est benedicta, & potest deservire celebrationi Missæ.

Adde plus, quod si cingulum ita frangatur, vt neutra pars sufficiat ad cingendum, potest cingulum sic fractum necti.

Quarto casulam, manipulum, & stolam seruire ab utraque parte posse, etiam si unica tantum consecratione ab Episcopo sacrata essent, si gemino colore afficerentur ad varios dies festos.

Item quod supradictæ vestes tunc consecrationis formam amittunt, cum ita sciendantur, vt apte amplius non sint ad eos vsus, ad quos sacrantur, aliquin formam consecrationis

secrationis reinvent, etiamsi aliqua pars, qua sacra-
ta non est una cum filo profano assuatur. Ex p. 2. tr. 14.
Refol. 57.

Sup. contēto
in quatuor
lio. primis
huius textus
infra in Ref.
170. & 171.
& in tom. 1.
tr. 2. Ref. 9. §.
Nam. ad me-
dium.
Sup. hac dif-
fic. in Refol.
1. not. præ-
terita. §. vlt.
& in Ref. 2.
ad mediū, &
infra in Ref.
169. §. 2. ad
lin. 7. &c.

§. 1. **E**Xtra casum necessitatis, esse mortale faten-
tur omnes, Nugnus tom. 1. in 3. p. 9. 83. art. 3.
dub. vlt. in fin. Bonacina de sacram. disput. 4. quest. vlt.
punct. 9. n. 27. Valquez tom. 3. in 3. part. dist. 2. 33. cap. 3.
n. 3. 8. & alij, ex cap. vestimenta, de consecr. dist. 1. Diffi-
cultas consistit in casu necessitatis, vt quando Sacer-
dos in die alicuius festi esset in loco, vbi non inue-
nietur aliquod indumentum ex supradictis, vel in
alio casu grauis necessitatis. Hieronym. Llamas p. 3.
cap. 5. §. 16. putat in tali casu Sacerdotem semel, vel
bis posse celebrare, sine aliquo indumento non ben-
dicto. Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de sa-
crif. Missæ. q. 3. dub. 4. concl. 2. Petrus Ledesma in sum-
tom. 1. de Sacram. Eucharist. cap. 21. con. l. 3. dub. 3. Sua-
rez in 3. part. tom. 3. disput. 83. sect. 3. dub. 1. in fin. Co-
ninch vbi infra, & Filiucius tom. 1. tr. 5. cap. 5. n. 149.
putant in casu necessitatis, posse Sacerdotem cele-
brare sine aliquo indumento, ex dictis.

2. Nota verò circa præsentem quæstionem de
vestibus sacris, quantum atinet ad materiam, ami-
ctum, & albam debere esse lineam, cæteras verò ex
quacumque alia materia. Nec multum refert, cuius
ea sit coloris, etsi in Missali pro certis temporibus,
certi colores designentur: nam talis ordinatio præ-
cepta non est, sed directiua. Ita Homobonus de
exam. Eccles. part. 1. tract. 4. cap. 15. quest. 144. & alij.

3. Nota etiam secundò, stolam posse deferuire
pro manipulo, & manipulum pro stola, quia talia
indumenta non habent figuram determinatam. Ita
Villalobos in sum. p. 1. tr. 8. dub. 28. n. 3. & alij.

4. Nota tertio, si cingulum perfringatur, & vtra-
que pars sufficiat ad cingendum, vtraque est bene-
dicta, & potest deferuire celebrationi Missæ. Adde
plus, quod si cingulum ita frangatur, vt neutra pars
sufficiat ad cingendum, potest cingulum sic fractum
necti. Ita Coninch de Sacram. quest. 83. art. 3. dub. 3.
num. 250. Emanuel Sà ver. Missæ. n. 12. & Ioan. de la
Cruz vbi supra.

5. Nota quarto, casulam, manipulum, & stolam
seruire ab vtraque parte posse, etiamsi vnica tantum
consecratione ab Episcopo sacraata essent, vt si ge-
mino colore afficeretur ad varios dies festos. Item
supradictæ vestes tunc consecrationis formam amit-
tunt, cum ita scinduntur, vt aptæ amplius non sint
ad eos vsus, ad quos sacrantur, alioquin formam
consecrationis retinent, etiamsi aliqua pars, que
sacraata non est, vnà cum filo profano assuatur. Ita
Azorius part. 1. lib. 10. cap. 28. quest. 9. & 10. & Bar-
tholomæus ab Angelo in exam. confess. dial. 5. §. 275.

RESOL. CLXVIII.

*Vtrum cingulum perdat benedictionem, si ita frangatur,
vt neutra pars sufficiat ad cingendum Sacerdotem,
licet aliquo modo vniat partes separatas?* Ex part. 2.
tr. 15. & Misc. 1. Ref. 4.

Sup. contēto
in hac Ref.
in §. Nota
tertio resol.
præterita, &
in duabus
Ref. seqq. &
infin. in Ref.
184. §. Nota
etiam, mutas
in hoc §.

§. 1. **I**N simili casu cingulum benedictionem amit-
tere putat ex Paludano Franc. Pitigianus in 4.
sem. tom. 1. dist. 3. q. 2. art. 4. & hanc sententiam vide-
tur etiam docere Bonacina de sacram. disp. 4. quest. vltim.
punct. 9. n. 26. & Valerius Reginaldus in praxi tom. 2.
lib. 29. cap. 6. sect. 3. n. 160.

2. Sed ego contrariam sententiam puto esse pro-
babiliorē, quam tueretur noster P. Molles. in sum-
tom. 1. tract. 3. cap. 12. num. 33. & præter Suarez, &

Scorziam, quos ipse citat; tenet etiam hanc opinio-
nem ex neoteris, Coninch de sacram. q. 83. art. 3. con-
dub. 3. num. 251. vbi sic asserit: si cingulum ita fran-
gatur, vt neutra pars sufficiat ad cingendum Sacer-
dotem, amittere benedictionem. Secus si longior
pars adhuc sufficeret ad cingendum: aliqui tamen
putant, etiam in prima fractione licere partibus si-
mul nexis vti. Ita Emanuel Sà ver. Missæ, num. 12.
Hæc Ægidius.

RESOL. CLXIX.

*An si cingulum sit fractum, possit Sacerdos partes sepa-
ratas connectere, & ita celebrare?
Ex quo inferitur, quod Alba amittit benedictionem, si
paratis manibus.
Et an Sacerdos peccet mortaliter celebrans sine neces-
sitate cum cingulo non benedicto, aut fracto, cum
stola vel manipulo, aut cum istis non benedictis?* Ex
p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 92.

§. 1. **N**egatiuam sententiam contra me nouissimè
docet Ioan. de Lugo de sac. Eucharist. disp. 20. q. 2. dub.
sect. 4. n. 100. vbi sic ait: Petes quando cingulum rumpi-
tur, ita vt neutra pars sufficiat, an vtraque iterum
connexa possit absque noua benedictione vsurari. Respon-
dit Affirmat Diana. Communis tamen sententia id ne-
gat, & merito, quia sicut Alba amittit benedictionem
nem separatis manibus, quia singule partes separatae
non sufficiunt, idem dicendum videtur de cingulo.
Ita ille, cui adde Tannerum tom. 4. disp. 5. q. 10. dub. 3.
num. 3. & Hurtad. disp. 4. de sacrif. Missæ, diffin. 11.

2. Sed nostram sententiam præter Doctores à me
vbi supra citatos, inuenio nouissimè docere Castelli-
num in compend. Theolog. moral. tract. 8. cap. 5. quest. 2.
vbi ita asserit. Quæres, an Sacerdos peccet mortali-
ter celebrans sine necessitate cum cingulo non beno-
dicto, aut fracto? Respondeo, quod non, quod idem
dico de celebrante Missam in casu necessitatis sine
stola, manipulo, vel cingulo, vel cum illis vesti-
bus non benedictis, non autem extra necessitatem,
nisi quod cingulum, vt dictum est, quod quidem cingulum
etiam in seruire potest, licet sit ita fractum, vt
neutra pars sufficere per se possit, & necesse sit par-
tes simul connecti. Hæc Cælestinus. Idem docet
etiam Iacobus Marchantius in candelab. sacram. 2.
questionum Pastor. c. 4. de celebr. Missæ. q. 2. vbi testatur
de praxi, passim enim asserit, videmus, licet cingulum
frangatur, solere vtramque partem connecti sine illa
benedictione. Et tandem nouissimè nostram senten-
tiam, me citato, tanquam probabilem admittit Fran-
ciscus de Nigro in add. ad Ruiz p. 1. præsup. 4. n. 41.
quest. 28. qui etiam testatur de praxi. Vnde puto
vtramque sententiam probabilem esse.

RESOL. CLXX.

*An Sacerdos possit celebrare sine cingulo benedicto,
cum eo, & toto fracto & abrupto?
Et an sit peccatum mortale celebrare sine Missali be-
nedicto ex eo, quod in Pontificali reperitur benedi-
ctio pro Missalibus?* Ex p. 2. tr. 14. Ref. 68.

§. 1. **M**ortaliter peccare sic celebrantem, putat
Villalobos in sum. part. 1. tract. 5. cap. 5. num. 148. Val-
quez in 3. part. tom. 3. disput. 133. cap. 4. num. 38. Mol-
lesius in sum. part. 1. tract. 1. cap. 12. num. 31. Ioan.
de la Cruz in direct. conf. part. 2. de sacrif. Missæ.
quest.